

מהתיקות התורה

בהלכה ובאגדה

זמני
השבת
לפי אופק
ירושלים

כניסת השבת
19:14 לזמנים 40 דק' 18:54
יציאת השבת
20:06 רבינו תם 21:01

פרשת
השבוע

עלון מס' 235

מאת: רבי ניסים עטיה שליט"א

פניני כהן
מאת: רבי רועי הכהן שליט"א

יש להתבונן, הנה בכל החגים כתבה התורה הקדושה תאריך כגון א' בתשרי ראש השנה, י בתשרי יום הכיפורים, וכן הלאה, אולם בחג השבועות לא כתבה התורה תאריך כמו בשאר החגים והשאלה נשאלת למה? וביאר בספר קול יהודה למו"ר רבי יהודה צדקה זצ"ל שאם התורה היתה כותבת תאריך היינו חושבים שדוקא בו' בסיון יש מצוה ללמוד תורה, ולכן לא כתבה התורה תאריך למתן תורה אלא כל יום יש מצוה **שאלה:** אדם שנשבע נסיעה ארוכה וכגון מירושלים למירון וכדומה, ונתעייף בדרך, וגרם נזק חלילה, האם חייב בשבת צער וריפוי, או שמא חייב לשלם רק נזק? **תשובה:** פוסק מרן בשלחן ערוך חושן משפט בסימן תפא סעיף י"א, מי שנפל מן הגג ח"ו ברוח מצויה והזיק חייב בד' דברים ופטור מן הבושת, ואם נפל ברוח שאינה מצויה, חייב בנזק בלבד ופטור מד' דברים וכו' ע"כ. וראה שם בסמ"ע סעיף קטן ח"י שהסביר את הטעם, ומטעם זה פוסק בשו"ת שבת הלוי בחלק ח' סימן ש"א, והביאו להלכה בספר פסקי המשפט, שאם נסע נסיעה קצרה זה כמו רוח מצויה שהרי קיבל על עצמו לנהוג כשהוא עייף, והיה זה דבר מצוי שירדם ולכן חייב בכל הד' דברים גם, אולם אם בנסיעה ארוכה קרה כן, יתכן שרק לאחר זמן התעייף ולכן יש להסתפק בדבר האם נקרא פושע וחייב בכל הד' דברים או שמא אנוס ופטור מד' דברים וחייב רק בתשלום הנזק ועיין שם עוד, וההכרעה שחייב רק בנזק ופטור מד' דברים.

בפרשתנו "לא יקרחו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו" **והנה הגאון החתם סופר זיע"א** כתב לחדש שבאה התורה לרמז לנו על ימי הנעורים וכן על ימי הזקנה בהקדים דברי המשנה באבות פרק ג' שינה של שחרית ויין של צהריים ושיחת הילדים ושיבת בתי כנסיות של עמי הארץ מוציאים את האדם מן העולם ומפרש רבינו שינה של שחרית שהאדם ישן בשחרית ימיו כלומר בתחילת ימיו ומעבירם בהבל וריק, אחר כך יין של צהריים אחרי שהאדם כבר התבגר ודעתו מיושבת רודף אחר יין היינו תאוות של העולם הזה ויסוד זה נרמז בפרשתנו בפסוק הנ"ל "לא יקרחו קרחה בראשם" בראש ימיהם לא יחטאו בקרחה לשון קרח שהוא ראשי תיבות קישנו רשענו חטאנו ומסיים ופאת זקנם לא יגלחו היינו בזקנה לא יגלחו הכוונה תער שהוא ראשי תיבות תועבה עפר רימה היינו שלא יעשו תועבות בזקנותם ויזכרו לאן הם פונים למקום עפר ורימה ע"כ. ודברי פי חכם חן והנה בהמשך פרשתנו "עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה וגו' וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם" ע"כ היינו חג השבועות הוא חג מתן תורה והקשו המפרשים מפני מה לא נזכר יום מתן תורה בפירוש בתורה? שלכאורה הדבר תמוה שהרי כל המועדות נזכרו, **ובס"ד ראינו עובדיה ספורנו ז"ל** שתירך בהקדים דברי הגמרא {שבת פח} שבשעה שאמרו עם ישראל נעשה ונשמע ירדו 60 ריבוא של מלאכי שרת וקשרו לכל אחד שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע וכשחטאו בעגל ירדו 60 ריבוא של מלאכי חבלה ונטלו מכל אחד את הכתרים שלו ולכן בגלל שקלקלו את השמחה הגדולה של מתן תורה עד שניטלו מהם הכתרים וחזרו להיות בני מוות וכמו שנאמר אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כולכם שלא שלט בהם המוות ומיד לאחר חטא העגל אכן כאדם תמותון וגו' ולכן נעלם מן התורה הציווי על עשיית יום טוב ביום מתן תורה ע"ש {בקצרה כאן מבואר בתוספת נופך} **ורבינו** שלמה אפרים ז"ל בכלי יקר תירץ, שלא נזכר בתורה ששבועות הוא יום מתן תורה מפני שלא רצה הקב"ה להגביל יום לנתינת התורה שהרי אדם צריך לראות כאילו בכל יום ניתנה לו התורה מחדש מסיני כמו שדרשו בכל יום יהיו בעיניך כחדשים כן הוא בספרי פרשת ואתחנן וכן בעירובין נד מובא שהתורה משולה לדד מה דד כל זמן שהתינוק יונק מוצא טעם חדש כך התורה בכל עת שהאדם ממשמש בה מוצא טעם טוב טעם חדש ולכן לא קבעה התורה את יום חג עצרת חג השבועות בפירוש ליום מתן תורה ע"ש. **ורבינו אליהו הכהן ז"ל** תירץ שלא נקבע יום זה למתן תורה מכיוון שהתורה היא נצחית ואין לה לא ראשית ולא אחרית כהקב"ה שאורייתא והקב"ה חד הוא וקדמה לבריאת העולם כמבואר בפסחים נד ועל כן לא נזכר בפירוש שיום זה הוא יום נתינת התורה שהרי עוד קודם בריאת העולם הכינה הקב"ה והזמין אותה לעם ישראל ע"ש. עוד תירץ רבינו שהרי עוד קודם מתן תורה ניתנה לאבות וקיימוה כנזכר בש"ס תורה צוה לנו משה לנו צווה אבל היא כבר מורשה קהילת יעקב שהיו אבותינו מקיימים אותה ע"ש.

לרפואה שלמה למשה בן צביה, לחזרה בתשובה שלימה לשמחה רבקה בת אסתר, לרפואת שמעון בן דורית בעה"י יקום על רגליו במהרה, וכן לרפואת עפרה בת שרה, מרדכי בן ג'ולייט, פרדי בן ג'ולייט, דגנית בת רחל, סוזן חיה בת מסעודה, להבדיל לעילוי נשמת, מיכאל בן סימי לבית משפחת ראש, וכן מיכאל בן שמחה, רגינה בת שמחה, אשר בן נובר, לאה מהין בת מורברי.

גם השם שלך יכול להיות כאן לפרנסה/זיווג הגון/רפואה/הקדשה לעילוי נשמה ומעל לכל זכות הרבים עצומה לתרומות-0523458063 ברק

זכות
הלימוד
בעליון
זה

שו"ת בהלכה

מאת: רבי ניסים עטיה שליט"א

שאלה: האם מותר לשתות כוס חלב סינטיטי{פרווה} לאחר סעודה בשרית או אסור משום מראית העין?

באיצטומכא ולכן כאשר אוכל חלב הוא מתעכל מהר ומותר לאכול מיד בשר מה שאין כן כשאוכל מאכל בשר לוקח לו זמן להתעכל והוי כאילו מבשלם יחד בגופו כך הוא לפי ר' המקובלים וראה ביתר ביאור בספר ייטב לב על פי הרדב"ז מצוה קלד וכעין זה מצינו בזה"ק בכמה מקומות והטעם הוא כדי שלא לערב טוב ברע והעומק בדבר כדי שלא תינק הסטרא מכח הקדושה. מראית עין בחלב סינטיטי{פרווה} הנה מקור למראית העין בכעין זה באיסורי אכילה מצינו בגמרא במס' כריתות {דף כא} לגבי דם דגים אף שאין בו איסור כלל מכל מקום נאסר משום מראית העין אלא אם כן ישים בו קשקשים כדי שיהא ניכר שזה דם דגים וראה עוד בכתובות ס. גבי דם שיצא מפיו על כיכר או תפוח והנה המהרש"ל למד מכך שאסור לאכול חלב שקדים עם עוף אלא כן יניח בו שקדים שיידעו שהוא לא חלב אמיתי, והביאו הרמ"א בס' דרכי משה וחלק עליו שמכיון שדוקא בדם החמירו שהוא מראית עין של איסור תורה אבל בחלב שקדים בעוף שהוא דרבנן לא החמירו. וכן פסק בסימן פז'. ויש עוד טעם להתיר ע"פ מהר"י אייבשיץ שדוקא דם נאסר משום מראית עין כיון שהוא באמת דם אבל נניח יין אין לחוש כי אינו דם כך חלב זה אינו חלב ולכן הדבר מותר וכן העלה ביבי"א ח"ו.

כתוב ג' פעמים בתורה "לא תבשל גדי בחלב אמו" ולמדו{חולין קטו:} לאיסור אכילת בשר שנתבשל בחלב ב' לאיסור בישול בשר עם חלב ג' לאיסור הנאה מבשר שנתבשל בחלב. ונאמרו כמה טעמים לכך. א. הנה הרמב"ם כתב בספרו מורה נבוכים פרק ג' שטעם האיסור הוא כיון שכך היו עושים העכו"ם ודרך התורה לאסור מעשיהם כדי לעקור שורש אלילים מן העולם ולכן נאסר עיין שם בדבריו. ב. רבינו שמואל בן רבינו מאיר ז"ל {רשב"ם פרשת משפטים} כתב שטעם האיסור הוא כיון שגנאי הדבר לאכול הבן עם חלב אמו והוא דרך בליעה ורעבתנות וללמדנו דרך תרבות אסרה אותו התורה. ג. הנה רבינו בחיי ז"ל כתב בפרשת משפטים שהואיל והחלב נעשה מן הדם שנעכר ונעשה חלב{על פי גמרא בנדה} והדם מזגו רע ומוליד טבע רע ואכזריות אפילו שנשתנה ונעשה חלב, מכל מקום שחוזר ומערב אותו עם הבשר חוזר לטבעו הראשון ומטמטם הלב ועוד מוליד גסות בנפש בר מינן. וראה כעין זה בכלי יקר. ד. רבינו מנחם הבבלי ז"ל בטעמי המצוות שלו שהבשר הוא בחינת דין והחלב חסד ולכן אסור לערבם כלומר לפי טעם זה אפילו בגוף אסור לערבם הואיל ומבשל

נולד בשנת ה'תמ"ה בעיר ליורנו ונפטר ב- ג' בסיון בשנת ה'ת"צ ונטמן בעיר ליורנו.

רב ומקובל בקי בתורת הנגלה ובתורת הנסתר כל רז לא אניס ליה, הקים בפניה את ישיבת נווה שלום ומוסדות צדקה בשונו לליורנו התקבל ושימש רב עיר העמיד תלמידים הרבה, אב ופטרונו לעניים ויתומים. מוצאו ממשפחה ספרדית עתיקה שתורה וגדולה התאחדו על שולחנה. לא פסיק פומיה מגירסא אפילו בזמן כניסתו לחופה ויהי ביום השמיני והוא חתן יוצא מחופתו שב אל משמרתו וילן שם בעומקה של הלכה לאחר שמילא כרסו בש"ס ופוסקים פנה רבינו אל חוכמת הקבלה חסידות ופרישות לא אכל בשר רק בשבת ור"ח ומיין ושכר הזיר עצמו ולא טעם אלא קידוש והבדלה והדיר עצמו מתענוגות בני אדם וחצי השבוע השבית לחם ומזון מפיו כי היה שרוי בצום וברוב טהרתו היה בחורף שובר שביבי הקרח וטבל תחתיהם חוק ולא יעבור היה אצלו לקום בכל לילה בחצות ויאיר את הלילה בתיקוני הזוהר כעצם השמים לטוהר ופעמים רבות היה צדיק דך שם לילו כיומו בלא שינה כלל אלא היה עומד בבית השם בלילות והוגה בתורת אל בנגלות ונסתרות ולילה כיום יאיר לו.

רבתינו הרב שמואל די פאס, והרב בנימין הכהן ויטאלי.

תלמידיו הרב מלאכי הכהן.

ספרייו שומר אמונים הקדמון, מבוא פתחים (יסודות בתורת הקבלה), מנחת יוסף, שו"ת דברי יוסף, ופרי מגדים.

תלמיד ניגש לרב יוסף אירגאס ושאל: אני משתדל ללמוד

תורה ולהתפלל, אבל איני מרגיש קרבת ה'.

איך אפשר לדעת אם כל זה באמת נכון?

הרב ענה לו במשל: אם היו מספרים לך על ארמון רחוק מלא

אוצרות, והיית מאמין שישנו האם לא היית יוצא לדרך, גם

אם היא קשה? כשתלמיד השיב שכן, הוסיף הרב: התורה

היא מפת הדרך, הצדיקים הם אלה שכבר ראו את הארמון

ויכולים להדריך אותך, והאמונה היא ההליכה גם כשעדיין

לא רואים את היעד. קרבת ה' אינה תמיד ניכרת מיד, אלא

מתגלה למי שממשיך ללכת בדרך.

זכות
הלימוד
בעליון
זה

מטעמים לשולחן שבת הגאון רבי יהודה מועלים זצ"ל

א. אומר המדרש תנחומא פרשת אמור כ"ב וכי ראשון הוא והלא יום חמשה עשר הוא? אלא ראשון הוא לחשבון עוונות יש ביאור ארבעת המינים לוקחים כנגד ארבע כיתות שבישראל, יש צדיק גמור שיש בו תורה ומעשים טובים וזה כנגד האתרוג שיש בו טעם וריח, הלולב יש בו טעם ואין בו ריח, וזה כנגד מי שיש בו תורה ולא מעשים טובים והוא לא צדיק גמור, ויש כח שלישית שיש לה מעשים טובים ולא תורה כמו ההדס שיש לה ריח וזה המצוות אבל אין לה טעם של תורה, וכת רביעית אין לה לא תורה ולא מצוות כמו הערבה שאין בה לא טעם ולא ריח וכשישראל לוקחים את אגודת ארבעת המינים את האתרוג הם לוקחים לבד ואת אלא מפני שאתרוג זה מי שיש בו תורה ומעשים טובים והוא זכאי מצד עצמו שיש בו את שניהם, אבל ערבה זה כנגד מי שאין בו לא תורה ולא מעש"ט ואיך יתכפר? אלא שהקב"ה אומר לבני ישראל תאגדו את הלולב וההדס עם הערבה ביחד וכעת אלה שאין להם תורה או אין להם מצוות כשהם נאגדים עם הערבה הם נראים כצדיקים ואמנם בפני עצמם הם לא נראים צדיקים שחסר להם תורה או מעש"ט אבל כשהם מאוגדים עם הערבה הם נקראים צדיקים והקב"ה מוחל לשתי הכיתות האלה וגם יש להם זכות לכפר על הערבה וזהו ראשון הוא לחשבון עוונות כך ביאר הכתב סופר. ב. וזה גם הטעם כשהקב"ה רואה את עם ישראל והם בדרגה נמוכה מצד עצמם אז דן אותם עם אומות העולם ואומות העולם הם גרועים ביותר, א"כ ישראל נקראים צדיקים מפניהם ומצד זה מתיקר כבודן של ישראל שנחשבים כצדיקים לפני הקב"ה כלפי אומות העולם, ולכן אמר הפסוק ולקחתם לכם ביום הראשון אני רוצה שלא תהיו באגודה רק כלפי האחרים אלא ולקחתם לכם פרי עץ הדר שאתם תהיו כמו האתרוג שלא זקוק לשקול אותו כנגד אחרים אלא הוא עומד בפני עצמו!

רעיון נפלא בעניין צניעות- הגאון רבי שלמה לווינשטיין

באחת הדרשות שנאמרו ברמת אלחנן ע"י הרה"ג רבי שלמה לווינשטיין, נסבו הדברים על עניו הצניעות והרב לווינשטיין, העלה רעיון מופלא, הרי כולנו מצפים להתגלותו בקרוב מאד של משיח צדקנו ולתחיית המתים בה יקומו כל האבות והאמהות ויפארו מחדש את כרם בית ישראל, והנה מגיעה הבשורה ששרה אמנו קמה לתחיה בעיר האבות חברון, וכל נשות ישראל יבקשו לנסוע אליה כדי להקביל את פניה ולתת לה שלום עליכם, אלפי אוטובוסים יתארגנו במהירות מכל רחבי ארץ ישראל ויסעו חברונה ובהן כל נשות ישראל ובנות הסמינרים, האם יתעורר ספק קל שבקלים בליבה של אחת הבנות או הנשים באיזה בגד עליה להתלבש כדי לנסוע אל שרה אמנו? האם הנשים תעמודנה בהתלבטות כלשהי ולא תוכלנה להחליט כיצד עליהן להיראות בנוסען לחברון? הרי גם אלו ההולכות עתה לצערנו שלא בצניעות, ואינן שומעות לקול הרבנים ובתי הדין, תדענה בדיוק באיזה בגד הן צריכות לנסוע הן לא תסתפקנה בכך, ולו לרגע קל לא תהיה אשה אחת שלא תבין שאם ברצונה לקבל את פניה של שרה אמנו היא צריכה לנסוע אליה עם הבגד היותר צנוע שיש לה בארון, ומה הוא הבגד הצנוע לא יהיה כל ספק כל אחת ואחת תוכל להחליט בקלי קלות מה הוא הבגד שימצא חן בעיני שרה, כל הבגדים האחרים יסולקו הצידה וכל הנשים תגענה לחברון בבגדים הצנועים ביותר בבגדים הבאמת צנועים! תשמע חכמה ותוסיף לקח וקדושה וצניעות, בעומדה כל רגע לפני אבינו שבשמים אשר מלוא כל הארץ כבודו.

פרקי אבות פרק ד

בן זומא אומר: איזהו חכם הלומד מכל אדם. איזהו חכם הלומד מכל אדם, שהקב"ה הטביע במעשה בראשית שבכל אדם שיהיה בו משהו להתלמד ממנו ואם אין ביכולתו ללמוד מכל אדם נמצא שלא נגמר חכמה שבו ולכן הגמ' אומרת שאם לא היה התורה היינו לומדים מחיות כמו צניעות מחתול שעושה הצרכים ומסתירה.

ומטעם זה נקראים תלמידי חכמים ולא חכמים כיוון שתמיד צריך ללמוד מכל דבר שבעולם ותלמידים אפילו שהם זקנים.

חידוש לשולחן השבת

על כל נפשות מת לא יבוא... (כא.יא)

צריך האדם להזהר שלא יטמא מטומאת הרשעים שהם בחינת מתים "רשעים בחייהם קרואים מתים" שלא יתחבר אליהם, אלא רק עם צדיקים שעושים את רצון ה'. וכן לא ישמע לאביו ואמו שאומרים חלילה לעבור על מצוות ה' (כמו חילול שבת...) כיוון שגם הם מחויבים בכבודו של ה' יתברך.

חידה: תמיד נמצא על השולחן בבית המקדש ורק לכהנים מותר לנגוע ?

בין העונים נכון יכנסו להגרלה. תשובות ניתן לשלוח עד יום שלישי למייל :

metikuthatora1@gmail.com

הניצוץ שלא כבה

מעשה שהיה ...

בעיירה קטנה בגליל, בין הרים והנחלים הזורמים, חי ילד בשם איתמר, הוא היה בן עם שמחת חיים, עיניים נוצצות. הוא תמיד אהב הסיפורי על ר' שמעון בר יוחאי שנובע ממנו אור ל"ג בעומר. בכל שנה, שחל ל"ג בעומר איתמר ואביו היו יוצאים מחוץ לכפר והיו מדליקים מדורת ל"ג בעומר והיו באים עוד משפחות ושרים ומספרים מעשים על רשב"י. השנה אסף הרבה עצים שבוע מראש להדלקה. אבל ביום הל"ג בעומר קרה משהו לא צפוי. עננים כבדים כיסו את השמים וגשם החל לרדת ללא הפסקה. וכל המדורות בוטלו, ואיתמר ישב בחדרו, ליד החלון ובוהה בטיפות הגשם ופניו נפולות.

"כל כך חכתי למדורה ... איך נזכור את ר' שמעון בלי האש? איך נרגיש את האור שלו? כך לחש לעצמו.

אביו נכנס לחדר והניח את ידו עליו ואמר: איתמר, האור של רשב"י הוא לא רק באש שדולקת בחוץ, הוא האור שדולקת בלב של כל אחד ואחד. אתה יודע איך נדליק אור כזה? שאתה עוזר לחבר, שליבך מלא אהבה, שאתה משתדל להבין אחרים, אז האור האמיתי בוער והאור זה אפילו הגשם לא יכול לכבות. משהו נדלק באיתמר. קם ממיתתו ולקח נייר צבעוני וכתב בתוכם מילים טובות ומעודדות, "תודה שאתה חבר שלי", "אמא את מדהימה", "אבא אתה האור שלי", "רפואה שלמה" ... ויצא וחילק הפתקים. בערב שהמשפחה נאספה הבית היה מואר, לא מהאש אלא מהלב. אותו ל"ג בעומר נחרט בליבו של איתמר והבין לפעמים המדורה הכי גדולה בוערת דווקא מבפנים.